

Zákon č. 185/2001 Sb. ČÁST DRUHÁ
ZAŘAZOVÁNÍ ODPADŮ A HODNOCENÍ NEBEZPEČNÝCH VLASTNOSTÍ ODPADŮ

HLAVA I

ZAŘAZOVÁNÍ ODPADŮ

§ 5

Zařazování odpadu podle Katalogu odpadů

(1) Původce a oprávněná osoba jsou povinni pro účely nakládání s odpadem odpad zařadit podle Katalogu odpadů, který Ministerstvo životního prostředí (dále jen "ministerstvo") vydá prováděcím právním předpisem.

(2) V případech, kdy nelze odpad jednoznačně zařadit podle Katalogu odpadů, zařadí odpad ministerstvo na návrh příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Na toto řízení se nevztahuje správní řád.¹³⁾

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) Katalog odpadů,
- b) postup pro zařazování odpadu podle Katalogu odpadů, a
- c) náležitosti návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na zařazení odpadu podle Katalogu odpadů.

§ 6

Zařazování odpadu podle kategorií

(1) Původce a oprávněná osoba jsou povinni pro účely nakládání s odpadem zařadit odpad do kategorie nebezpečný, je-li

- a) uveden v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v prováděcím právním předpise, nebo
- b) smíšen nebo znečištěn některou ze složek uvedených v Seznamu složek, které činí odpad nebezpečným, uvedeném v příloze č. 5 k tomuto zákonu, nebo
- c) smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v prováděcím právním předpise.

(2) Má-li odpad jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu, jsou původce a oprávněná osoba, která s odpadem nakládá, povinni zařadit tento odpad jako nebezpečný a nakládat s ním jako s nebezpečným, i když nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 1.

(3) Směsný komunální odpad se nezařazuje do kategorie nebezpečný a původce a oprávněná osoba nejsou povinni s ním nakládat jako s nebezpečným, i když splňuje podmínky uvedené v odstavci 1 nebo 2.

(4) Pokud původce nebo oprávněná osoba osvědčením o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu prokáží, že odpad uvedený v odstavci 1 písm. b) nebo c) nemá žádnou z nebezpečných vlastností, nejsou povinni dodržovat režim stanovený pro nebezpečné odpady; jsou však povinni ověřovat, zda odpad tyto nebezpečné vlastnosti nemá. Způsob a četnost ověřování stanoví pověřená osoba v osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou Seznam nebezpečných odpadů.

HLAVA II

HODNOCENÍ NEBEZPEČNÝCH VLASTNOSTÍ ODPADŮ

§ 7

Pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů

(1) V případě, že původce nebo oprávněná osoba, která s odpadem nakládá, se domnívá, že odpad, který splňuje podmínky uvedené v § 6 odst. 1 písm. b) nebo c), nemá žádnou z nebezpečných vlastností, mohou požádat o hodnocení nebezpečných vlastností tohoto odpadu.

(2) Nebezpečné vlastnosti odpadů uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu pod označením kódem H1, H2, H3-A, H3-B, H12, H13 a H14 hodnotí právnická osoba nebo fyzická osoba pověřená ministerstvem, ostatní nebezpečné vlastnosti uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu hodnotí právnická osoba nebo fyzická osoba pověřená Ministerstvem zdravotnictví (dále jen "pověřená osoba").

(3) Pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů se uděluje na dobu určitou, nejvýše na 5 let. Doby platnosti pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů ministerstvo nebo Ministerstvo zdravotnictví na návrh pověřené osoby prodlouží vždy nejvýše o dalších 5 let, pokud jsou splněny podmínky pro prodloužení platnosti pověření stanovené tímto zákonem.

(4) Pokud pověřená osoba podá návrh na prodloužení platnosti pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů nejpozději do 6 měsíců před uplynutím doby, na niž bylo toto pověření uděleno, pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů nezaniká, dokud o návrhu nebude pravomocně rozhodnuto.

(5) Udělené pověření nepřechází na jinou právnickou osobu nebo fyzickou osobu.

(6) Ministerstvo udělí pověření nebo prodlouží platnost pověření právnické osobě nebo fyzické osobě, která prokáže odbornou způsobilost nebo jejíž odborná způsobilost byla uznána podle zvláštního právního předpisu^{13a}). Odborná způsobilost pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu pod označením kódem H1, H2, H3-A, H3-B, H12, H13 a H14 se prokazuje dokladem

- a) o vysokoškolském vzdělání technického nebo přírodovědného směru,
- b) o nejméně 10 letech praxe v oboru chemie nebo odpadového hospodářství, a
- c) o tom, že žadatel v posledních 6 měsících před podáním žádosti o pověření nebo návrhu na prodloužení platnosti pověření absolvoval školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, jehož náplň schválilo ministerstvo.

(7) Ministerstvo zdravotnictví udělí pověření nebo prodlouží platnost pověření právnické osobě nebo fyzické osobě, která prokáže odbornou způsobilost nebo jejíž odborná způsobilost byla uznána podle zvláštního právního předpisu^{13a}). Odborná způsobilost se prokazuje

- a) pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu pod označením kódem H4 až H8, H10 a H11 předložením dokladu o ukončeném vysokoškolském studiu ve studijním oboru lékařství, veterinární lékařství nebo farmacie, popř. v jiném studijním oboru na jiné vysoké škole, pokud fyzická osoba absolvovala postgraduální studium ve specializaci průmyslové toxikologie a pokud jde o jiné odborné pracovníky ve zdravotnictví, speciální průpravu, v jejíž náplni je toxikologie, podle zvláštních právních předpisů; 14) pro hodnocení nebezpečné vlastnosti odpadů uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu pod označením H9 předložením dokladu o ukončeném vysokoškolském studiu ve studijním oboru lékařství nebo veterinární lékařství,
- b) dokladem o nejméně 10 letech praxe v oboru, a
- c) dokladem o tom, že žadatel v posledních 6 měsících před podáním žádosti o pověření nebo návrhu na prodloužení platnosti pověření absolvoval školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, jehož náplň schválilo Ministerstvo zdravotnictví.

(8) Jde-li o právnickou osobu nebo fyzickou osobu oprávněnou k podnikání, musí požadavky uvedené v odstavcích 6 a 7 splňovat ten, kdo v ní odpovídá za řádné hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, (dále jen "odborný zástupce").

(9) Pokud dojde k ukončení činnosti odborného zástupce u pověřené osoby, je pověřená osoba povinna ustanovit nového odborného zástupce a jeho ustanovení oznámit ministerstvu, které ji pověřilo, a to nejpozději do 15 dnů ode dne ukončení činnosti odborného zástupce. Zároveň je pověřená osoba povinna tomuto ministerstvu předložit doklady, ze kterých vyplývá odborná způsobilost nového odborného zástupce.

(10) Pověření podle odstavce 2 se nevyžaduje u osoby, která je usazena v jiném členském státě Evropské unie a na území České republiky hodlá dočasně nebo ojediněle vykonávat činnosti uvedené v odstavci 2, pokud prokáže, že

- a) je státním příslušníkem členského státu Evropské unie a
- b) je oprávněna k výkonu činností uvedených v odstavci 2 podle právních předpisů jiného členského státu Evropské unie.

(11) Doklady o splnění podmínek podle odstavce 10 písm. a) a b) je tato osoba povinna předložit ministerstvu nebo Ministerstvu zdravotnictví před zahájením činností vyjmenovaných v odstavci 2. Pro činnost této osoby platí obdobně § 9.

(12) Ministerstvo a Ministerstvo zdravotnictví stanoví vyhláškou obsah žádosti o udělení pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, obsah návrhu na prodloužení platnosti tohoto pověření a obsah školení pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

§ 8

Odejmutí a zánik pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů

(1) Ministerstvo nebo Ministerstvo zdravotnictví v rámci své působnosti rozhodnutím odejme pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů pověřené osobě, pokud neplní postupy stanovené pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadů nebo nesplňuje podmínky, za kterých bylo pověření uděleno, nebo vystaví osvědčení na odpad, který má některou z nebezpečných vlastností.

(2) Platnost rozhodnutí o pověření k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů zaniká

- a) smrtí fyzické osoby,
- b) zánikem právnické osoby,
- c) prohlášením konkursu na majetek pověřené osoby,
- d) uplynutím doby, na kterou bylo vydáno, pokud nebylo požádáno o prodloužení pověření ve smyslu § 7 odst. 4 nebo
- e) dnem doručení oznámení pověřené osoby o ukončení její činnosti jako pověřené osoby k hodnocení nebezpečných vlastností odpadů ministerstvu, které ji pověřilo.

§ 9

Osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu

(1) Nebezpečné vlastnosti odpadu hodnotí pověřená osoba na základě žádosti původce nebo oprávněné osoby. Zjistí-li pověřená osoba, že odpad žádnou nebezpečnou vlastnost nemá, vydá žadateli osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu (dále jen "osvědčení"). V opačném případě pověřená osoba písemně sdělí s odůvodněním žadateli, že odpad má jednu nebo více nebezpečných vlastností (dále jen "sdělení"). Kopii tohoto osvědčení nebo sdělení zašle původce nebo oprávněná osoba neprodleně České inspekci životního prostředí (dále jen "inspekce") a krajskému úřadu příslušnému podle místa nakládání s odpadem. Osvědčení nezabavuje původce odpadu a oprávněnou osobu povinnosti nakládat s odpadem tak, aby nedošlo k poškození životního prostředí, a odpovědnosti za škody způsobené nevhodným nakládáním s odpadem. Na vydávání osvědčení a sdělení se nevztahuje správní řád.

(2) V osvědčení vymezí pověřená osoba vždy druh a původ odpadu, na který se osvědčení vztahuje, vyhodnocení nebezpečných vlastností odpadu a stanoví podmínky a dobu platnosti osvědčení; tato doba nesmí být delší než 4 roky. Osvědčení pozbývá platnosti okamžitě, když u původce nebo oprávněné osoby dojde ke změně technologie nebo vstupní suroviny, která ovlivní složení odpadu nebo jeho vlastnosti.

(3) Inspekce nebo krajský úřad příslušný podle místa nakládání s odpadem mohou pozastavit platnost osvědčení vydaného pověřenou osobou na dobu nejvýše 60 dnů, vzniknou-li pochybnosti o dodržení správných metod nebo postupu stanovených pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadu nebo způsobu a četnosti kontrol nebezpečných vlastností nebo vzniknou-li pochybnosti o výsledku hodnocení nebezpečných vlastností odpadu. Odvolání proti rozhodnutí o pozastavení platnosti osvědčení nemá odkladný účinek.

(4) Inspekce nebo krajský úřad příslušný podle místa nakládání s odpadem mohou odejmout osvědčení, jestliže nebyly dodrženy metody nebo postup stanovený pro hodnocení nebezpečných vlastností odpadu nebo nebezpečné vlastnosti nebyly vyhodnoceny správně. Odvolání proti rozhodnutí o odejmutí osvědčení nemá odkladný účinek.

(5) Pověřená osoba nesmí vydat osvědčení pro odpad, za který odpovídá jako původce nebo oprávněná osoba, a nesmí hodnotit nebezpečné vlastnosti, k jejichž hodnocení nebyla pověřena.

(6) Ministerstvo a Ministerstvo zdravotnictví stanoví vyhláškou

- a) obsah žádosti o hodnocení nebezpečných vlastností odpadu,

b) obsah osvědčení,

c) kritéria, metody a postup hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

Vyjádření MŽP k problematice nebezpečných odpadů

410/1622/03

Mgr. Dubanská, CSc.

Kategorizace odpadů

K problematice kategorie odpadů a hodnocení nebezpečných vlastností odpadů se vztahuje především § 4 až § 9 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů) a vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

Podle definice nebezpečného odpadu (§ 4 písm. a) zákona) je nebezpečným odpadem odpad uvedený v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v prováděcím právním předpise a jakýkoliv jiný odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu. Přiřazování kategorie „nebezpečný odpad“ je stanoveno v § 6 zákona. Zde je založena povinnost původců i oprávněných osob pro účely nakládání s odpadem zařadit odpad do kategorie nebezpečný, je-li

uveden v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v prováděcím právním předpise, nebo

smíšen nebo znečištěn některou ze složek uvedených v Seznamu složek, které činí odpad nebezpečným, uvedeném v příloze č. 5 k tomuto zákonu, nebo

smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v prováděcím právním předpise.

V případě odpadů ze zdravotnictví jsou s ohledem na prevenci infekce odpady zařazovány podle Katalogu odpadů buď pod katalogové číslo 18 01 03 (jako nebezpečný odpad) nebo 18 01 04 (ostatní odpad). Tyto odpady mají tedy v Katalogu odpadů tzv. zrcadlovou položku, tj. stejnému druhu odpadu byla v Katalogu odpadů přiřazena dvě po sobě následující katalogová čísla, přičemž první z nich se přiřazuje tomuto druhu odpadu v případě, že obsahuje škodliviny (v tomto případě infekční agens) a druhé v případě, že není kontaminován a nevykazuje žádnou z nebezpečných vlastností odpadů. Nebezpečná vlastnost infekčnost je přiřazována na základě § 6 odst. 1 písm. b) zákona a v příloze č. 5 zákona jsou infekční látky jako složky, které činí odpad nebezpečným uvedeny pod kódem C35.

Podle § 7 odst. 1 zákona v případě, že původce nebo oprávněná osoba, která s odpadem nakládá, se domnívá, že odpad, který splňuje podmínky uvedené v § 6 odst. 1 písm. b) nebo c), nemá žádnou z nebezpečných vlastností, mohou požádat o hodnocení nebezpečných vlastností tohoto odpadu.

Podle § 6 odst. 4 zákona pokud původce nebo oprávněná osoba osvědčením o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu prokáží, že odpad uvedený v odstavci 1 písm. b) nebo c) nemá žádnou z nebezpečných vlastností, nejsou povinni dodržovat režim stanovený pro nebezpečné odpady; jsou však povinni ověřovat, zda odpad tyto nebezpečné vlastnosti nemá. Způsob a četnost ověřování stanoví pověřená osoba v osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu.

Podle § 9 odst. 1 zákona nebezpečné vlastnosti odpadu hodnotí pověřená osoba na základě žádosti původce nebo oprávněné osoby. Zjistí-li pověřená osoba, že odpad žádnou nebezpečnou vlastnost nemá, vydá žadateli osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu (dále jen "osvědčení"). V opačném případě pověřená osoba písemně sdělí s odůvodněním žadateli, že odpad má jednu nebo více nebezpečných vlastností (dále jen "sdělení").

Podle § 9 odst. 2 zákona v osvědčení vymezí pověřená osoba vždy druh a původ odpadu, na který se osvědčení vztahuje, vyhodnocení nebezpečných vlastností odpadu a stanoví podmínky a dobu platnosti osvědčení; tato doba nesmí být delší než 4 roky. Osvědčení pozbývá platnosti okamžitě, když u původce nebo oprávněné osoby dojde ke změně technologie nebo vstupní suroviny, která ovlivní složení odpadu nebo jeho vlastnosti.

S odpadem ze zdravotnických zařízení, zařazeným podle Katalogu odpadů jako odpad, na jehož sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce, tj. nebezpečný odpad katalogového čísla 18 01 03, lze nakládat jako s odpadem ostatním pouze na základě osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadů, vydaného na základě žádosti původce tohoto odpadu nebo osoby oprávněné s ním nakládat pověřenou osobou. Teprve pokud pověřená osoba vyloučí všech 14 nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 zákona, lze s tímto odpadem nakládat, za podmínek v osvědčení uvedených, jako s odpadem ostatním a zařadit jej pod katalogové číslo 18 01 04.

410/733/03

Mgr. Dubanská, CSc.

Odpověď na dotazy k zákonu č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Definice pojmu „nebezpečný odpad“ uvedená v § 4 písm. a) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů o odpadech (dále jen „zákon o odpadech“) zní:

„Nebezpečným odpadem se pro účely tohoto zákona rozumí odpad uvedený v Seznamu nebezpečných odpadů a jakýkoliv jiný odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu.“

Z této definice vyplývá, že nebezpečným odpadem je automaticky každý odpad uvedený v Seznamu nebezpečných odpadů (příloha č. 2 vyhlášky č. 381/2001 Sb., Katalog odpadů) a dále každý odpad, který má jednu nebo více nebezpečných vlastností, i když v tomto Seznamu uveden není (např. každý odpad kategorie ostatní odpad, pokud je kontaminován nebezpečnou látkou či jiným nebezpečným odpadem do té míry, že vykazuje jednu nebo více nebezpečných vlastností odpadů). V definici použitá spojka „a“ je tedy v pořádku.

K problematice kategorie odpadů a hodnocení nebezpečných vlastností (dále jen NV) odpadů se vztahuje především § 4 až § 9 zákona o odpadech, vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů) a vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů.

Podle definice nebezpečného odpadu (§ 4 písm. a) zákona o odpadech je nebezpečným odpadem odpad uvedený v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v prováděcím právním předpise a jakýkoliv jiný odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu. Přiřazování kategorie „nebezpečný odpad“ je stanoveno v § 6 zákona. Zde je založena povinnost původců i oprávněných osob pro účely nakládání s odpadem zařadit odpad do kategorie nebezpečný, je-li:

uveden v Seznamu nebezpečných odpadů uvedeném v prováděcím právním předpise, nebo

smíšen nebo znečištěn některou ze složek uvedených v Seznamu složek, které činí odpad nebezpečným, uvedeném v příloze č. 5 k tomuto zákonu, nebo

smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Seznamu nebezpečných odpadů .

Dále zákon stanoví, že má-li odpad jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu, jsou původce a oprávněná osoba, která s odpadem nakládá, povinni zařadit tento odpad jako nebezpečný a nakládat s ním jako s nebezpečným, i když nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 1. Pokud původce nebo oprávněná osoba

osvědčením o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu prokáží, že odpad uvedený v odstavci 1 písm. b) nebo c) nemá žádnou z nebezpečných vlastností, nejsou povinni dodržovat režim stanovený pro nebezpečné odpady; jsou však povinni ověřovat, zda odpad tyto nebezpečné vlastnosti nemá. Způsob a četnost ověřování stanoví pověřená osoba v osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadu.

Z uvedeného je zřejmé, že správné přiřazení kategorie odpadu je nutné vycházet jak z definice nebezpečného odpadu, tak i z Katalogu odpadů a seznamu nebezpečných odpadů a z příloh zákona č. 2 (Seznam nebezpečných vlastností odpadů) a č. 5 (Seznam složek, které podle tohoto zákona činí odpad nebezpečným).

Vydeme-li z výše uvedeného, potom lze k povinnosti původců a oprávněných osob přiřadit odpadu kategorii nebezpečný odpad v případech stanovených v § 6 odst.1 zákona uvést následující :

Seznam nebezpečných odpadů je přílohou č. 2 vyhlášky č. 381/2001 Sb. a je tvořen souborem odpadů označených symbolem „*“, které jsou v souladu s Rozhodnutím Rady EU č. 2001/118/ES považovány vždy za odpad nebezpečný. Seznam nebezpečných odpadů je zároveň nedílnou součástí Katalogu odpadů (příloha č. 1 citované vyhlášky). V Katalogu odpadů je však jako nebezpečný odpad označeno více druhů odpadů než v Seznamu nebezpečných odpadů. V Katalogu odpadů je symbol „*“, tj. kategorie nebezpečný odpad (dále jen kategorie „N“) používán ve dvou různých případech:

Jsou stanoveny druhy odpadů, mající přiděleno pouze jedno katalogové číslo druhu odpadu, zároveň označené symbolem „*“. Toto jsou odpady, které jsou zároveň uvedeny i v Seznamu nebezpečných odpadů a se kterými je vždy nutné nakládat jako s odpady nebezpečnými a není možné je překategorizovat ani na základě osvědčení o vyloučení nebezpečných vlastností odpadů, vydaného pověřenou osobou podle § 7 zákona o odpadech. Jejich přeřazení mezi odpady ostatní by bylo možné až po schválení návrhu členského státu příslušným orgánem EU. Jedná se o případ stanovený v § 6 odst. 1 písm. a) zákona

Druhou skupinu nebezpečných odpadů v Katalogu odpadů tvoří odpady, kterým byla v rámci něj přiřazena dvě katalogová čísla, z nichž jedno je označeno symbolem „*“, druhé nikoliv. Jedná se tedy o jeden druh odpadu, kterému jsou v Katalogu odpadů přiřazena dvě po sobě následující katalogová čísla (tzv. zrcadlové položky), přičemž první z nich se přiřazuje tomuto druhu odpadu v případě, že obsahuje škodliviny, majícími některou z nebezpečných vlastností podle zákona o chemických látkách nebo podle přílohy č. 2 zákona o odpadech nebo je smíšen s nebezpečným odpadem uvedeným na Seznamu nebezpečných odpadů v takové míře, že je odpadem nebezpečným (má některou z nebezpečných vlastností odpadů) a druhé v případě, že není kontaminován a nevykazuje žádnou z nebezpečných vlastností odpadů. V těchto případech, kdy je odpad zařazen do kategorie nebezpečný z důvodu jeho kontaminace nebezpečnými látkami (dle zákona o chemických látkách a přípravcích) nebo jinými nebezpečnými odpady (dle zákona o odpadech), je skutečně nebezpečný jen v tom případě, že kontaminace je tak vysoká, že odpad dosahuje limitů pro 1 nebo více nebezpečných vlastností odpadů. Tyto odpady musí původce či oprávněná osoba vždy zařadit jako nebezpečné, ale dále má 2 možnosti. Buď s nimi bude jako s nebezpečnými nakládat nebo požádá pověřenou osobu o hodnocení jeho nebezpečných vlastností a

vydá-li pověřená osoba osvědčení, že odpad žádnou z těchto vlastností nemá, může jej přeřadit pod katalogové číslo tohoto druhu odpadu neoznačené jako nebezpečný odpad a nadále s ním nakládat jako s odpadem ostatním. Jedná se o přiřazování kategorie „nebezpečný odpad“ podle § 6 odst. 1 písm. b) a c).

410/83/03, 410/349/03

Mgr. Dubanská, CSc.

Stanovisko k § 12 odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Podle § 12 odst. 3 zákona o odpadech je k převzetí odpadu do svého vlastnictví oprávněna pouze právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která je provozovatelem zařízení k využití nebo k odstranění nebo ke sběru nebo k výkupu určeného druhu odpadu nebo osoba, která je provozovatelem zařízení podle § 14 odst. 2, nebo za podmínek stanovených v § 17 též obec.

Podle § 14 odst. 1 zákona o odpadech lze zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů provozovat pouze na základě rozhodnutí orgánu kraje, vydaného v přenesené působnosti, kterým je udělen souhlas k provozování tohoto zřízení a s jeho provozním řádem (kromě zařízení uvedených dále v odst. 2 § 14 zákona).

Podle § 16 odst. 4 zákona o odpadech je původce odpadů odpovědný za nakládání s odpady do doby jejich využití nebo odstranění, pokud toto zajišťuje sám jako oprávněná osoba, nebo do doby jejich převedení do vlastnictví osobě oprávněné k jejich převzetí podle § 12 odst. 3. Za dopravu odpadů odpovídá dopravce. Na každou oprávněnou osobu, která převezme do svého vlastnictví odpady od původce, přecházejí povinnosti původce, s výjimkou povinností uvedených v odstavci 1 písm. i) a j).

Podle § 12 odst. 3 zákona o odpadech je každý povinen zjistit, zda osoba, které předává odpady, je k jejich převzetí podle tohoto zákona oprávněna. V případě, že se tato osoba oprávněním neprokáže, nesmí jí být odpad předán.

Smyslem těchto ustanovení zákona o odpadech je zajistit odpovědnost za odpad v každém stupni nakládání s ním. Jednou z povinností původců i osob oprávněných k nakládání s odpady podle tohoto zákona je i vedení

evidence a ohlašování nakládání s odpady podle § 39 zákona o odpadech, ze kterého musí být vždy zřejmý původce odpadu a osoba, které byl odpad předán k využití nebo odstranění.

Odpad tedy nelze předávat do vlastnictví osobě, která s odpadem pouze obchoduje. Tato osoba může na základě smlouvy s původcem odpadu nebo osobou oprávněnou k jeho převzetí tento převod do vlastnictví zprostředkovávat. Za odpad je ovšem jeho vlastník odpovědný až do doby jeho předání oprávněné osobě k jeho převzetí, tj. do doby převzetí odpadu do zařízení.

410/118/02

Mgr. Dubanská, CSc.

Stanovisko ke spalování odpadních olejů

Spalování odpadních olejů, ať již jako energetické využívání odpadů nebo jako jejich odstraňování, je podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) možné pouze v zařízeních, která jsou k nakládání s odpady podle tohoto zákona určena (§ 12 odst. 2 a § 14 odst. 1 zákona). Provozovat zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadu lze pouze na základě rozhodnutí místně příslušného krajského úřadu, kterým je udělen souhlas k provozování zařízení a s jeho provozním řádem. Výjimkou jsou zařízení uvedená v § 14 odst. 2, což není tento případ. Pokud se v zařízení spalují pouze odpady z vlastní produkce, je postačující je-li tento způsob využívání vlastního odpadního oleje schválen krajským úřadem (při produkci tohoto odpadu převyšující 100t/rok) nebo obecním úřadem obce s rozšířenou působností (při produkci pod 100t/rok) v rámci souhlasu k nakládání s nebezpečnými odpady.

Podle § 22 zákona o odpadech odpady lze spalovat, jen jsou-li splněny podmínky stanovené právními předpisy o ochraně ovzduší a o hospodaření s energií. Podmínky ke spalování odpadních olejů tedy přednostně stanoví zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a změně některých dalších zákonů (dále jen „zákon o ovzduší“). Zákon o ovzduší v § 18 odst. 1 stanoví, že odpad včetně odpadních olejů může být provozovateli spalován nebo spoluspalován jen ve spalovnách odpadů nebo ve zvláště velkých nebo velkých stacionárních zdrojích schválených pro spoluspalování odpadu inspekci podle § 17 odst. 2 písm. c) nebo f) zákona o ovzduší. Podle § 18 odst. 2 tohoto zákona mohou být odpadní oleje spalovány ve spalovacích zdrojích podle § 4 odst. 5 písm. c)(tj. ve středních stacionárních zdrojích), pokud jsou provozovány právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání výhradně v souvislosti s podnikatelskou činností a pokud jejich provozovatel zajistí splnění všech dalších povinností stanovených tímto zákonem.

Pokud jde o dodržení podmínek ke spalování odpadních olejů v zařízení malých nebo středních zdrojů znečišťování ovzduší podle zákona o ochraně ovzduší a povolených podle předcházejících právních předpisů upravujících oblast ochrany ovzduší, jsou provozovatelé těchto zdrojů povinni tuto činnost ukončit nejpozději do 2 let od nabytí účinnosti zákona o ochraně ovzduší, to je do 1.6.2004. Provozovatelé středních zdrojů znečišťování ovzduší mohou pokračovat ve spalování odpadních olejů i po 1.6.2004, pokud splní podmínky dané v § 18 zákona o ochraně ovzduší.

410/580/03

Mgr. Dubanská, CSc

Žádost o upřesnění pojmu „zařízení“

Podle § 4 písm. e) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) je zařízením technické zařízení, místo, stavba nebo část stavby. Zákon rozeznává 4 druhy zařízení určené k nakládání s odpady a to zařízení k využití, odstranění, sběru nebo výkupu odpadů. Definice využívání, odstraňování, sběru a výkupu jsou uvedeny rovněž v § 4 zákona.

Podle § 14 odst. 1 zákona lze zařízení (s výjimkou zařízení uvedeného v § 14 odst. 2 zákona) k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů provozovat pouze na základě rozhodnutí orgánu kraje, vydaného v přenesené působnosti, kterým je udělen souhlas k provozování tohoto zařízení a s jeho provozním řádem.

Podle § 78 odst. 6 zákona uděluje souhlas k provozu zařízení orgán kraje, v jehož obvodu je zařízení provozováno.

Technické požadavky na zařízení, včetně náležitostí žádosti o souhlas s provozem zařízení, obsahu provozního řádu a deníku jsou stanoveny vyhláškou č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (dále jen „vyhláška“).

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že zařízení určené k nakládání s odpady je technické zařízení, místo, stavba nebo část stavby, kde jsou se souhlasem orgánu kraje odpady využívány, odstraňovány, sbírány nebo vykupovány v souladu se schváleným provozním řádem zařízení. Nemusí se tedy jednat o stavbu, může jít skutečně jen o místo, např. část terénu, kde je prováděna rekultivace, při níž se jako rekultivační materiál využívá odpad (za podmínek stanovených pro využívání odpadů jejich umisťováním na povrchu terénu v § 12 vyhlášky a se souhlasem k provozu zařízení k využívání odpadů a s provozním řádem). Právě tak zařízení ke sběru a výkupu nemusí být vždy zkolaudovanou stavbou, ale může jít o sběrné místo, splňující požadavky zákona a výše citované vyhlášky na zařízení ke sběru a výkupu sbíraných či vykupovaných druhů odpadů (souhlas podle § 14 odst. 1 zákona, požadavky § 4 a 8 vyhlášky, schválený provozní řád pro zařízení typu A podle přílohy č. 1 vyhlášky).

Nezákonné nakládání s nebezpečným odpadem se nevyplácí

PRAHA (Česká inspekce životního prostředí) - Česká inspekce životního prostředí, OI Plzeň, udělila společnosti Železářny Hrádek a.s. pokutu ve výši 1 000 000,- Kč za porušení zákona o odpadech tím, že od roku 2005 do června 2007 nakládala s nebezpečným odpadem v zařízení, které nebylo pro tento účel povoleno.

Nebezpečný odpad byl tvořen jemnými prachovými částicemi s mnohonásobně překračujícími limity hodnot olova a zinku. Odpad byl po uvedené období shromažďován na k tomu neurčené betonové ploše ve vzdálenosti 20 metrů od řeky Klabavy, a po výše uvedenou dobu svým roznosem prachu ohrožoval bezprostřední okolí. Takovýto nebezpečný odpad je vhodné soustřeďovat v uzavřených a nepropustných zásobnících a zabránit úniku jeho do okolí. To však v tomto případě zajištěno nebylo.

Navíc tím, že společnost dlouhodobě soustřeďovala tento odpad v zařízení, které nesplňovalo podmínky pro nakládání dané zákonem, bylo do značné míry ohroženo životní prostředí v lokalitě, zejména povrchové a podzemní vody. Negativní dopady může mít i samotný prach uvolňující se z tohoto odpadu do ovzduší. Zákonně nakládat s odpady, či provozovat zařízení tak, jak ukládá zákon o odpadech je zejména v případě nakládání s nebezpečnými odpady věcí zcela zásadní. Jasné vymezení samotného zařízení (místa), stanovení odpadů, se kterými je možno v zařízení nakládat, jejich vlastnosti a způsob nakládání s nimi, jež jsou schváleny rozhodnutím správního orgánu, jsou důležitým prostředkem pro ochranu životního prostředí a garancí ochrany práv občanů na zdravé životní prostředí.

Akciová společnost Železářny Hrádek se proti milionové pokutě odvolala k MŽP. To však odvolání zamítlo a potvrdilo správnost rozhodnutí ČIŽP.

Podle zákona o odpadech bude pokuta z 50% příjmem obce Hrádek a z 50% příjmem Státního fondu životního prostředí.

V červnu 2007 společnost Železářny Hrádek veškeré odpady odvezla.

Ivana Awwadová

(Zdroj: www.ekolist.cz)